

A fordítás az i-Portunus európai mobilitási program támogatásával jött létre.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Ez a kiadvány az Európai Bizottság társfinanszírozásával valósult meg, ami nem jelent jóváhagyást; a mű tartalma kizárólag a mű szerzőjének nézeteit tükrözi, ezért a Bizottság nem vonható felelősségre a benne foglalt információ bármilyen felhasználásáért.

Az Európai Unió
Kreatív Európa programjának
társfinanszírozásával

A kiadást a Calouste Gulbenkian Alapítvány támogatta.
Com o apoio da Fundação Calouste Gulbenkian.

ALMEIDA FARIA

A világ suttogása

Fordította: Lukács Laura

scolar

A mű eredeti címe: O Murmúrio do Mundo
© Almeida Faria, 2012

Portugálból fordította: Lukács Laura
Illusztrálta: Rózsa Luca Sára
Indológus szaklektor: Négyesi Mária

Hungarian translation © Lukács Laura, 2022

Illusztrációk © Rózsa Luca Sára, 2022

© Scholar Kiadó, 2022

Minden jog fenntartva. A mű egyetlen részlete sem
használható fel, nem tárolható és nem sokszorosítható
a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül.

Indulás

A szükséges dolgok mind bekerülvén a hajó gyomrába, hajóra szállt a Kormányzó, mégpedig a São Thomé nevűre, és március havának közepén vitorlát bontott. E flottában azokon kívül, kiket a hajó kezelésére rendelték, vele tartott még vagy ezeröttszáz fegyveres, egytől egyig tiszta vérű portugál emberek, köztük sok nemesúr és a király udvarának lakói, kiknek az volt a rendelése, hogy Indiában maradjanak, és a király parancsára ott három évig szakadatlanul szolgáljanak.¹

Feladván csomagjainkat, november havának harmincadik napján *beszálltunk* egy repülőgépbe, amelynek nem adatott meg, hogy Szent Tamás vagy más szent nevét viselje, ám annál inkább a képesség, hogy roppant sebességgel keljen át az égbolton. A legénységen és más utasokon kívül háromtucatnyian voltunk, mind *tiszta vérű, portugál emberek*, köztük olyanok, akik valamikor az államigazgatás házában lakói voltak, vagy most is azok, de ránk nem várt hosszú hónapokon át tartó utazás Indiáig, és nem készültünk *három évig szakadatlanul* ott maradni.

India: mi jut eszükbe erről a szóról? Mahátmá Gándhí, Gangesz, Vasco da Gama, Goa, Buddha, guru, *Védák*, Ájurvéda, karma, *Kámaszútra*, *Mahábhárata*, kígyóbűvölő, fakír, elefánt, bengáli tigris, szent tehén, halotti máglya, jóga, mantra, dharma, kasztok, pária, Tádzs Mahal, Akbar, rádzsapaloták, turbánok és ékszerek, drágakövek, rózsaszín gyémánt, nyaklánc, függő, karkötő, selyem, szarí, kasmír, sáfrány, Asszám, Dárdzsiling, curry, szeszámag, hinduizmus, Hightech, Kalkutta (Kólkáta), Bollywood, Bombay (Mumbaí), Benares (Váránaszí)...

Tudtuk, hogy késő éjszaka lesz, mire másnap Bombaybe érünk. Egy ismeretlen város, ha az éjszaka közepén csöppenünk bele, még idegenebbnek tűnhet. Az utas számára minden szokatlan jelentőséget nyer: az elsőnek megpillantott emberek, az először hallott szavak, a levegő könnyűsége vagy súlya, egy kóbor szellő, amely közeli vagy éppen távoli zajokat hoz magával, nem tudni, honnan, s mindez csak növeli az új hely titokzatosságát. Kíváncsi vagyok, de fáradt is, így inkább sejttem, mint látom a dolgokat, kimerült érzéseim kiélesednek, hallásom finomabb lesz, orrom érzékenyebb, fölfigyelek mindenre, ami él, elkülönítem egymástól a hangokat és a szagokat, jóllehet nem tudom, önmagamnak vagyok-e jobban tudatában, vagy a hely szelleme ragadott meg máris annyira, hogy föloldódom benne.

Úgy érzem, pedig semmi alpom rá, mintha egyes helyeken megrohanna minket valamiféle titokzatos, szétáradó lüktetés, múltbeli életek lüktetése, egymásra rakódó emlékezete mindazoknak, akik előttünk jártak ott. Emlékszem egy régi-régi novemberi éjszakára, amikor leszálltam a vonatról Velencében, végigmentem a szinte üres pályaudvaron, és ahogy kiléptem az előcsarnokból, szembetaláltam magam egy megvilágított templom fényeivel, amelyek a csatorna túlsó partjáról pislákolnak felém. Úgy tetszett, abban a mély csöndben nincs más zaj, mint a *vaporetto* megállóhelye felé haladó lépteimé, míg messziről meg nem ütötte a fülemet egy vízi jármű motorjának egyre erősödő zúgása, elnyomva a terecske kőlépcsőjének, a paloták fáradt homlokzatának csapódó hullámok csobbanásait, és ekkor az az érzésem támadt, hogy fölismerem az ismeretlent, ráismerek a helyre, ahol már jártam.

Nem éreztem így ezen a másik novemberi kora hajnalon, amikor kiszálltam a repülőből Bombayben – vagyis Mumbaiban –, ebben a soha nem alvó, babiloni városban, amely az emberiség legősibb arcát és legkaotikusabb jelenét egyszerre tárja elénk, ámulatba ejtve és meg is ijesztve minket, hiszen e roppant keveredésben robbanásig feszülnek az ellentmondások. Salman Rushdie, aki India függetlenné válásának évében, itt

született, egy portugál–brit vegyes házasság félvér leányának nevezi a várost: India itt találta meg azt, ami nem India, azt, ami a tenger sötét vizein érkezett. Amikor Camões partra szállt itt, Indiába hajózni veszélyes és hosszú utazás volt (mint ő maga mondja). Annak, aki manapság ilyen messzire utazik, csupán jelentéktelen áldozatokot kell hoznia. Négykor keltünk, még sötét éjjel, hogy elérjük az első gépet Lisszabonból Frankfurtba, ahol – mielőtt elhagytuk volna az európai őszt a déli félteke tavasza felé – máris felsejlett előttem India, úgy, ahogyan régi tankönyveim képeiből emlékeztem rá. Az alacsony asztalok körül elhelyezett székeken és kanapékon már jó néhány indiai utas várt a beszállásra. Nyugodtan, csöndben ültek, ellentétben a többiekkel, akik különösen izgatottaknak látszottak, és dőlt belőlük a szó. Az indiaiak egytől egyig türelmesek és csöndesek voltak, taglejtéseik kiegyensúlyozottak, mozgásuk pedig lassú, de egyébként feltűnően különböztek egymástól; más árnyalatú volt a bőrük, más színekben pompázott a ruhájuk.

A nők többsége hindu lehetett, erre vallott a férjzettetek szemöldöke között elhelyezett vörös pont, a *kukúm*. Némelyiknek kendő fedte a fejét, tunikaszerű hosszú blúzt és bő nadrágot viselt. Más nők *csólit*, testhezálló, rövid blúzt a száríjuk alatt, mely utóbbi a legragyogóbb színekben játszott – levendulakék,

A szerzőről

Almeida Faria 1943-ban született. A Lisszaboni Új Egyetemen (Universidade Nova de Lisboa) esztétikát tanított filozófiaszakos hallgatóknak. Más tanszékeken művészetpszichológiát és irodalomelméletet oktatott.

Írói pályája azzal kezdődött, hogy 19 évesen megnyerte a Portugál Írószövetség díját első, kísérletező, formabontó regényével. Ezt újabb – végül tetralógiává bővülő – regények, kisregények, színművek és esszék követték.

Könyveit számos nyelvre lefordították, munkáiról több országban születtek tanulmányok. Életművéért megkapta az Évorai Egyetem Vergílio Ferreira-díját, a Coimbrai Egyetem díját és az Inês de Castro Alapítvány irodalmi díját.

Köszönjük, hogy a Scolar Kiadó könyvét választotta.
Iratkozzon fel hírlevelünkre a www.scolar.hu honlapon,
vagy keressen minket a facebook.com/scolarklub oldalon!

Scolar Kiadó, 2022
1016 Budapest, Piroska u. 13.
Telefon: +36 1 466 7648
scolar@scolar.hu; www.scolar.hu

Felelős kiadó: Érsek Nándor
Felelős szerkesztő: Illés Andrea
Tördelés: KFBook Design Studio
Borító: Rajka Mária
Korrektor: Kalocsai Judit

ISBN 978-963-509-626-8

Nyomta és kötötte: Central Dabasi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Balizs Attila vezérigazgató